

INSTYTUCJA LISTU ŻELAZNEGO W POLSKIM POSTĘPOWANIU KARNYM

Katarzyna Gajowniczek-Pruszyńska

INSTYTUCJA LISTU ŻELAZNEGO W POLSKIM POSTĘPOWANIU KARNYM

Katarzyna Gajowniczek-Pruszyńska

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

SERIA **MONOGRAFIE**

Stan prawny na 1 marca 2022 r.

Recenzent

Dr hab. Dariusz Świecki, prof. UŁ

Wydawca

Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący

Livia Śpiewak

Opracowanie redakcyjne

Firma AB Agnieszka Witczak

Projekt okładek serii

Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8286-231-7

ISSN 1897-4392

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 728 313 462

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Publikację tę dedykuję
Elżbiecie Gajowniczek – ukochanej Mamie,
wybitnej Sędzi

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
---------------------	----

Wstęp	15
-------------	----

Rozdział I

Istota i charakter prawny listu żelaznego	23
--	-----------

1. Geneza instytucji listu żelaznego w prawie polskim	23
---	----

2. List żelazny w systemie polskim po 1945 r.	31
--	----

3. List żelazny w systemach prawnych niektórych państw europejskich	39
---	----

3.1. Uwagi ogólne	39
-------------------------	----

3.2. Hiszpański system prawny	40
-------------------------------------	----

3.3. Francuski system prawny	41
------------------------------------	----

3.4. Niemiecki system prawny	42
------------------------------------	----

3.5. Austriacki system prawny	44
-------------------------------------	----

3.6. Szwajcarski system prawny	45
--------------------------------------	----

3.7. System prawny Liechtensteinu	47
---	----

3.8. Podsumowanie	48
-------------------------	----

4. List żelazny w systemie środków przymusu	49
---	----

4.1. Uwagi ogólne	49
-------------------------	----

4.2. Zatrzymanie	55
------------------------	----

4.3. Poszukiwanie oskarżonego i list gończy	65
---	----

4.4. Środki zapobiegawcze	69
---------------------------------	----

4.4.1. Uwagi ogólne	69
---------------------------	----

4.4.2. Tymczasowe aresztowanie	73
--------------------------------------	----

4.4.3. Dozór policji, środek zapobiegawczy z art. 276 k.p.k., zakaz opuszczania kraju	85
---	----

4.4.4. Poręczenia	89
4.4.5. Zabezpieczenie majątkowe	94
4.4.6. Kary porządkowe, przymusowe doprowadzenie do organu procesowego, obciążenie dodatkowymi kosztami – środki wymuszające spełnienie obowiązków procesowych	97
4.5. Podsumowanie	99
5. Charakter prawny listu żelaznego i jego istota	100
5.1. Uwagi ogólne	100
5.2. Analiza podstawowych nurtów oceny charakteru prawnego listu żelaznego	101
5.3. Podsumowanie	110

Rozdział II

Warunki wydania listu żelaznego	122
1. Zakres podmiotowy wydania listu żelaznego	122
1.1. Oskarżony, podejrzany, osoba podejrzana, cudzoziemiec	123
1.2. Quasi-list żelazny	132
2. Zakres przedmiotowy wydania listu żelaznego	135
2.1. Wpływ etapu postępowania oraz zarzutu stawianego oskarżonemu na wydanie listu żelaznego	142
2.2. Właściwość rzeczowa i miejscowa sądu. Termin i tryb wydania listu żelaznego	145
3. Przesłanki ustawowe wydania listu żelaznego	150
3.1. Pobyt za granicą jako <i>conditio sine qua non</i> wydania listu żelaznego	150
3.2. Oświadczenie oskarżonego jako przesłanka zastosowania listu żelaznego	153
3.3. Wpływ zakresu postępowania głównego na wydanie listu żelaznego	159
3.4. Stanowisko oskarżyciela publicznego a decyzja sądu	161
3.5. Promesa wydania listu żelaznego	162
4. Forma i treść postanowienia o wydaniu listu żelaznego	163

Rozdział III

Stosowanie poręczenia majątkowego w procesie ubiegania się o wydanie listu żelaznego	172
1. Warunki wydania poręczenia majątkowego	172
1.1. Poręczenie majątkowe jako warunek wydania listu żelaznego	179
1.2. Wysokość kwoty poręczenia, kryteria i sposób jej ustalenia	182
1.3. Uprawnieni do złożenia poręczenia	184
1.4. Poręczenie w formie hipoteki i inne	187
2. Przepadek poręczenia majątkowego	191
2.1. Przyczyny i warunki przypadku. Przepadek częściowy	192
2.2. Tryb wydania orzeczenia przypadku i możliwość jego zaskarżenia	197

Rozdział IV

Przesłanki odmowy wydania listu żelaznego	200
1. Zagadnienia ogólne	200
2. Podstawy odmowy wydania listu żelaznego	205
2.1. Granice uznaniowości sędziowskiej a efektywność stosowania listu żelaznego	212
2.2. Wydanie kilku listów żelaznych wobec jednego oskarżonego	220
3. List gończy i postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania po zatrzymaniu jako podstawa odmowy wydania listu żelaznego – ewolucja orzecznicza i ustawodawcza	227
4. List żelazny a europejski nakaz aresztowania i ekstradycja – ewolucja orzecznicza	238
4.1. Ekstradycja	239
4.2. Europejski nakaz aresztowania	248
4.3. Wyniki badań aktowych	263
5. Zażalenie na postanowienia w przedmiocie listu żelaznego	272

Rozdział V

Zakończenie stosowania listu żelaznego	287
1. Odwołanie listu żelaznego	287
1.1. Uwagi ogólne	287
1.2. Podstawy i konsekwencje odwołania listu żelaznego ...	292
1.3. Tryb odwołania listu żelaznego – inicjatywa sądu czy prokuratora?	295
1.4. Środki wzruszenia decyzji o odwołaniu listu żelaznego	301
2. Utrata mocy listu żelaznego a prawomocność wyroku	307
2.1. Uwagi ogólne	307
2.2. Uchylenie wyroku w postępowaniu kasacyjnym i na skutek skargi nadzwyczajnej oraz wniosku o wznowienie postępowania – jako „reanimacja” listu żelaznego	309
2.3. Brak postanowienia o „utracie mocy” przez list żelazny	315

Rozdział VI

List żelazny – badania aktowe	318
1. Zakres badań	318
2. Opis badań	322
Podsumowanie	335
Bibliografia	351
Akty prawne	371
Orzecznictwo	377

WSTĘP

List żelazny to tradycyjna instytucja polskiego procesu karnego. Polega na udzieleniu podejrzanemu lub oskarżonemu przebywającemu poza granicami Polski, który zdecydował się wrócić do kraju, gwarancji odpowiadania w toczącym się postępowaniu karnym z tzw. wolnej stopy. Gwarancji tej udziela sąd okręgowy, jednocześnie określając warunki przyznania i obowiązywania listu żelaznego. Służyć mają one zapewnieniu prawidłowego przebiegu postępowania. W zamian osoba objęta listem żelaznym uzyskuje zapewnienie nietykalności osobistej aż do czasu prawomocnego zakończenia procesu.

Geneza listu żelaznego, zwanego inaczej glejtem, sięga średniowiecznych rozwiązań prawnych. We współczesnym postępowaniu karnym może on być postrzegany jako alternatywny sposób zabezpieczenia podejrzanego lub oskarżonego dla procesu. Jednak pomimo potencjalnych korzyści, jakie może przynieść jego powszechne stosowanie, nadal pozostaje instytucją niedocenianą i rzadko stosowaną. Jednocześnie charakter prawny listu żelaznego jest przedmiotem sporu. W dyskusji naukowej ścierają się różne poglądy, oscylujące wokół postrzegania go jako środka zapobiegawczego, środka przymusu bądź jako umowy *sui generis* między sądem a podejrzanym lub oskarżonym.

Do podjęcia pracy badawczej nad listem żelaznym w polskim procesie karnym skłoniły autorkę poczynione w trakcie wykonywania pracy zawodowej adwokata spostrzeżenia dotyczące niejednolitego sposobu stosowania listu żelaznego w praktyce orzeczniczej sądów powszechnych. Wiążą się one z zasadniczymi rozbieżnościami co do oceny

podstaw odmowy albo udzielania listu żelaznego. Dotyczą zarówno przyczyn nieuwzględniania wniosku o wydanie listu żelaznego, jak też wpływu stosowania tymczasowego aresztowania, europejskiego nakazu aresztowania i ekstradycji na decyzję sądu orzekającego. Ostatnie zmiany przepisów ustawy karnoprocesowej przyczyniły się także do powstania potrzeby skomentowania ich znaczenia dla praktyki stosowania listu żelaznego.

List żelazny w zasadzie nie doczekał się dotąd monograficznego opracowania. Instytucję tę omawiali w swych publikacjach F. Prusak (*List żelazny – instytucja z przyszłością*, „Gazeta Prawnicza” nr 15 z 1.08.1983 r.) oraz A. Murzynowski (*Glosa do uchwały Sądu Najwyższego Izby Karnej z 12.08.1996 r.*, I KZP 14/96, OSP 1996/11, poz. 214), jednak publikacje te dotyczyły stanu prawnego ukształtowanego na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego z 1969 r. W późniejszym okresie o instytucji tej pisali także R.A. Stefański (między innymi w: *List żelazny. Charakter prawny listu żelaznego* [w:] R.A. Stefański, *Tymczasowe aresztowanie i związane z nim środki przymusu w nowym kodeksie postępowania karnego. Kodeks postępowania karnego. Nowa kodyfikacja karna*, Warszawa 1997) oraz T. Grzegorzczak (między innymi w: *List żelazny w procesie karnym de lege lata i de lege ferenda* [w:] *Reforma prawa karnego*, red. J. Tylman, Łódź 1994), a wyrażone tam poglądy w istotny sposób ukształtowały ocenę tej instytucji. W najnowszej literaturze procesowej odnotować należy natomiast publikacje autorstwa: K. Stockiej (*Charakter prawny listu żelaznego, podstawy jego wydania oraz tryb postępowania* [w:] *Nowa kodyfikacja prawa karnego*, t. 12, red. L. Bogunia, Wrocław 2003), M. Abramek (*Kilka uwag o instytucji listu żelaznego w polskim postępowaniu karnym*, „Wrocławskie Studia Sądowe” 2015/4), J. Znamierowski (*O liście żelaznym słów kilka*, „Przegląd Prawniczy UW” 2012/3–4), A. Kołodziejczyk (*List żelazny – kilka uwag w sprawie stosowania tej instytucji*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2011/16), D. Drajewicza (*Gwarancje listu żelaznego*, Prok. i Pr. 2014/3 oraz *List żelazny w polskim postępowaniu karnym*, Warszawa 2020) oraz K. Eichstaedt ([w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. D. Świecki, Warszawa 2013, 2015, 2019). W ostatnim czasie ukazał się kolejny tom *Systemu Prawa Karnego Procesowego* (t. 9, *Środki przymusu*,

Rozdział I

ISTOTA I CHARAKTER PRAWNY LISTU ŻELAZNEGO

1. Geneza instytucji listu żelaznego w prawie polskim

List żelazny, inaczej nazywany glejtem¹, terminem zaczerpniętym z języka niemieckiego, należy do nielicznych polskich instytucji prawodawczych, które w nieco zmienionym kształcie zachowały współcześnie moc obowiązującą od czasów średniowiecza. Niemniej jednak jego geneza sięga czasów starożytnych, kiedy to państwo mogło udzielić gwarancji nietykalności osobistej w związku z toczącym się procesem, jak to miało miejsce wobec króla Jugarta w czasie wojny toczącej się w latach 111–105 p.n.e. między Rzymem a numidyjskim władcą².

W Europie, głównie na obszarze Italii, Anglii i Niemiec, pojawienie się listu żelaznego datuje się na przełom wieków XIV–XV. Niezależnie od kraju, w którym został wystawiony, gwarantował osobie go posiadającej bezpieczny przejazd. Glejty wydawane były kupcom, posłańcom, osobom duchownym i władcom narażonym na nieprzyjazne potraktowanie na terytorium innego państwa.

¹ Glejt z niem. *Geleit* – ‘orszak, list konwojowy, dokument zapewniający bezpieczeństwo przejazdu’, z łac. *salvus conductus*, Wikipedia, Wolna encyklopedia; <https://pl.wikipedia.org/>. W późniejszych czasach: niem. *freies Geleit*, ang. *safe conduct*, franc. *lettre de securite*, ros. *ochronnaja gramota*.

² J. Wolski, *Historia powszechna. Starożytność*, Warszawa 1992, s. 351.

„Służył tam banitom oraz osobom, którym groziła zemsta, za swoiste zezwolenie na bezpieczny powrót do miejsca, z którego wcześniej ich wypędzono. Od osób chronionych listem żelazny nie wymagano udowodnienia swojej niewinności. Ze względu na znaczne rozdrobnienie Cesarstwa Niemieckiego, to właśnie ono stało się państwem, w którym najszerzej stosowano glejt”³.

W średniowiecznej Italii glejt był uznawany za środek gwarantujący oskarżonym i banitom bezpieczny powrót do miejsca, które opuścili – bez konieczności wykazywania swojej niewinności⁴.

E. Struczyk wskazuje, że na obszarze państwa polskiego dokumenty o charakterze listu żelaznego wydawane były w okresie panowania Kazimierza Wielkiego, który między innymi 7.12.1334 r. wystawił list swobodnego przejazdu margrabiemu Ludwikowi Wittelsbachowi, w celu odbycia z nim tzw. narady pokojowej⁵. Natomiast król Polski Władysław Jagiełło 27.04.1410 r. wydał królowi węgierskiemu Zygmuntowi Luksemburskiemu list żelazny zapewniający bezpieczny przejazd przez Królestwo Polskie do ziem Zakonu Krzyżackiego, dokąd zmierzał w celu nakłonienia do zawarcia ugody między tymi państwami⁶. Z. Gloger pisał:

„W Polsce daleko mniej szlachta i panowie zajmowali się napadami, niż w Niemczech, więc glejty dla podróżnych musiały należeć do

³ E. Struczyk, *Wydanie listu żelaznego jako rezultat pertraktacji procesowych*, „Zeszyty Prawnicze UKSW” 2007/7.2., s. 1, cyt. za: R. Frelek, *Dzieje dyplomacji. Zarys historii stosunków międzynarodowych*, Toruń 2006, s. 8–9; genezy listu żelaznego upatruje w przywileju nietykalności, nadanym przez plemiona Afryki, południowej Azji oraz wysp Pacyfiku czarownikom będącym swoistymi dyplomatami plemiennymi: „Posłannicy ci przemierzali się z wioski do wioski, reprezentowali własną społeczność i starali się nawiązać kontakty z wodzami obcych, nierzadko wrogich ludów. Nosili ze sobą drobne podarki, którymi odkupowali swą nietykalność, a ponadto eksponowali symbole pokojowych zamiarów, takich jak np. gałązki”.

⁴ F. Prusak, *List żelazny – instytucja z przyszłości*, „Gazeta Prawnicza” 1983/15, s. 6.

⁵ E. Struczyk, *Wydanie...*, s. 2, cyt. za: J. Bieniak, *Geneza polskiego procesu polsko-krzyżackiego z 1339 r.*, „Acta UNC. Historia” 1900/24, s. 43.

⁶ J. Wojtasik, *Ciekawie... nie tylko o prawie*, strona internetowa Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze, www.zielona-gora.po.gov.pl (dostęp: 24.04.2019 r.).

rzadszych wypadków, skoro Długosz zapisał w dziejach, iż w r. 1421 niejaki Wilhelm, rycerz burgundzki, podróżując przez Polskę do Jerozolimy, złożył królowi Jagielle listy polecające i podarunki od króla angielskiego, prosząc o glejt⁷.

Najśłynniejszym wydanym w XV wieku w Europie glejtem był ten udzielony Janowi Husowi przez króla węgierskiego Zygmunta Luksemburskiego w 1414 r. Dzięki niemu Jan Hus mógł liczyć na bezpieczne dotarcie na sobór w Konstancji, do czego ostatecznie i tak nie doszło. Hus został aresztowany, list żelazny anulowano, a króla Niemiec zdołano przekonać przed rozprawą, że Hus jest heretykiem i nie może korzystać z żadnych praw. Interwencje czeskiej szlachty wymusiły na decydentach soboru publiczne przesłuchanie Husa, ale ostatecznie uznano go za niebezpiecznego heretyka, negującego boskie pochodzenie władzy papieży. Proces zakończył się spalaniem Jana Husa na stosie 6.07.1415 r.⁸

W tym czasie list żelazny był nazywany listem królewskim, który zapewnić miał oskarżonemu bezpieczeństwo przejazdu i swobodnego stawienia się w sądzie dla wykazania swej niewinności, i – jak pisze Z. Gloger – „przebłagania lub ułagodzenia strony przeciwnej, względem której dopuścił się przestępstwa”⁹. Jednocześnie nawet jeśli nie wykazał swojej niewinności, mógł wyjechać z kraju, „byle nie do ziemi nieprzyjacielskiej”.

Do pewnego czasu glejt był stosowany jednak głównie jako środek przeciwdziałania zemście rodowej, powszechnej w tamtym czasie. Prawo jego wydawania mieli wojewodowie krakowski i sandomierski oraz biskup krakowski, jednak z powodu jego nadużyć Zygmunt I Stary uznał, że to wyłącznie król będzie mógł udzielać glejtu. W okresie wojny możliwości takie miał również hetman, którego

⁷ Z. Gloger, *Encyklopedia staropolska*, t. 2, Warszawa 1978, s. 185–186: „glejt”, z niem. *Geleit* (*geleiten* – ‘prowadzić’).

⁸ Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Hus (dostęp: 24.04.2019 r.).

⁹ Z. Gloger, *Encyklopedia...*, t. 2, s. 186; Z. Gloger, *Księga rzeczy polskich*, Kraków 1896, s. 94.

kompetencja sprowadzała się do zawieszania egzekucji wyroków orzeczonych wobec osób służących dla niego. W tym czasie na Litwie rozróżniano glejt jako dokument, na mocy którego przestępca mógł powrócić do kraju – „nie tracąc czci, życia ani majątku”, z jednoczesnym zobowiązaniem do podejmowania działań w kierunku ułaskawienia lub uzyskania przebaczenia u osób przez niego pokrzywdzonych. Natomiast dokument o nazwie „list żelazny” wydawany był podupadłym dłużnikom, którzy na skutek określonych okoliczności, takich jak wojna, rozbój lub „na skutek ofiar dla kraju poniesionych”, stali się niewypłacalni. List wstrzymywał wówczas możliwość przeprowadzenia egzekucji przez wierzycieli na okres trzech lat. Różnice w ramach Korony Królestwa Polskiego dotyczyły także czasu, na jaki glejt był udzielany. Na obszarze Litwy był to okres jednego roku i sześciu miesięcy, zaś w samej Koronie na czas sześciu miesięcy z możliwością trzykrotnego przedłużenia¹⁰.

Zawarta w *Encyklopedii powszechnej* S. Orgelbranda definicja glejtu, zwanego również listem konwojowym, listem glejtowym czy listem bezpieczeństwa, coraz bardziej odpowiada temu, jak wygląda on w obecnym ustawodawstwie¹¹. Wówczas było to: „zapewnienie, dane w należytej formie przez władzę na mocy którego nieprzestępca mógł bezpiecznie bez narażenia się na zdzierstwa, napady, rozboje, lub utracenia wolności, podróżować i przebywać w pewnym państwie i prowincji lub miejscu, albo też na mocy którego ścigany lub skazany wyrokiem przestępca mógł bez obawy przyaresztowania i bez obawy wykonania na sobie wyroku, powrócić do miejsca skąd zbiegł i opuścić swoje ukrycie. Z postępem czasu glejty weszły do prawodawstw kryminalnych i znalazły pomieszczenie w przepisach proceduralnych, jako środek wyjątkowy, uwalniający obwinionego od postanowionego przez sąd uwięzienia podczas śledztwa lub nawet od uwięzienia po zapadłym już wyroku, aż do jego prawomocności. Jeśli obwiniony lub

¹⁰ J. Bardach, B. Leśnodorski, M. Pietrzak, *Historia ustroju i prawa polskiego*, Warszawa 1997; zob. także S. Płaza, *Historia prawa w Polsce na tle porównawczym*, Kraków 1998.

¹¹ S. Orgelbrand, *Encyklopedia powszechna*, Warszawa 1900, s. 172; o tym także F. Prusak, *List żelazny...*, s. 6.

skazany nie dopełnia jednego z warunków, pod którym glejt został mu dany, np. jeżeli robi przygotowania do ucieczki, nie stawia się na wezwanie sądu itp. wtedy glejt traci moc swoją. W Austrii udzielenie glejtu postanawia minister sprawiedliwości¹².

W chwili odzyskania przez państwo polskie niepodległości w XX wieku stan prawny na terenie byłego Królestwa Polskiego i Kresów Wschodnich podlegał rosyjskiej procedurze karnej z 1864 r., która nie przewidywała instytucji listu żelaznego. Na obszarze byłego zaboru pruskiego obowiązywała niemiecka ustawa *Strafprozessordnung* z 1877 r., zaś na obszarze byłej Galicji stosowano austriacki *Strafprozessordnung* z 1873 r.¹³ Obie regulacje przewidywały instytucję listu żelaznego.

Wraz z powołaniem Komisji Kodyfikacyjnej odrodzonego państwa polskiego uchwalono projekty ustaw: o ustroju sądów powszechnych oraz Kodeks postępowania karnego. Z dniem 1.07.1929 r. rozpoczęło obowiązywanie rozporządzenie Prezydenta RP z 19.03.1928 r., będące pierwszym polskim Kodeksem postępowania karnego¹⁴. Ta pierwsza polska procedura karna przewidywała instytucję listu żelaznego w rozdziale IV zatytułowanym „Listy gończe i żelazne”, w art. 192 k.p.k.1928, który stanowił, że: „Jeżeli oskarżony przebywający za granicą złoży oświadczenie, że stawia się do sądu w oznaczonym terminie pod warunkiem odpowiadania z wolnej stopy, sąd apelacyjny może mu wydać list żelazny”. Wówczas oskarżony cieszył się możliwością przebywania na wolności do czasu wydania wyroku

¹² S. Orgelbrand, *Encyklopedia...*, s. 172; przytoczono całość opisu instytucji w oryginalnym zapisie z 1900 r.

¹³ Niemiecka ustawa z 1.02.1877 r. – Kodeks procesu karnego (*Strafprozessordnung*), austriacka ustawa z 23.05.1873 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U.P. z 1873 r. poz. 119); D. Drajewicz, *List żelazny w postępowaniu karnym. Kształtowanie się instytucji listu żelaznego*, Warszawa 2014, s. 24; M. Ćwik [w:] W. Ćwik, T. Opas, *Prawo sądowe w Polsce po 1939 r. Zarys wykładu*, Rzeszów 1999, s. 117–118.

¹⁴ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 19.03.1928 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 33, poz. 313; tekst jedn.: Dz.U. z 1950 r. Nr 40, poz. 364); J. Makarewicz, *Projekt polskiej procedury karnej*, GAiPP 1925/11–17, s. 264–265; zob. także A. Redzik, *Profesor Juliusz Makarewicz – życie i dzieło* [w:] *Prawo karne w poglądach profesora Juliusza Makarewicza*, red. A. Grześkowiak, Lublin 2005; K. Sójka-Zielińska, *Historia prawa*, Warszawa 2006.

List żelazny jest tradycyjną instytucją procesu karnego, której założeniem jest udzielenie podejrzanemu lub oskarżonemu przebywającemu poza granicami Polski, który zdecyduje się wrócić do kraju, gwarancji odpowiadania z tzw. wolnej stopy.

Monografia przedstawia list żelazny z perspektywy jego praktycznego stosowania na podstawie wniosków wynikających z analizy spraw toczących się w wybranych sądach okręgowych w Polsce. Rezultaty badań empirycznych wskazują między innymi na niedocenie tej instytucji, która *de facto* może stać się alternatywą dla kosztownych i czasochłonnych narzędzi w postaci międzynarodowych procedur poszukiwawczych. Autorka odnosi się także do najnowszych propozycji nowelizacji przepisów dotyczących listu żelaznego.

Książka przeznaczona jest dla prawników praktyków, w tym sędziów, prokuratorów oraz adwokatów i radców prawnych. Zainteresuje również pracowników naukowych.

Katarzyna Gajowniczek-Pruszyńska – doktor nauk prawnych, adwokatka, obrończyni i pełnomocniczka w procesach karnych; wicedziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie; organizatorka i przewodnicząca Komisji Szkolenia Aplikantów Adwokackich; autorka publikacji i opinii prawnych z zakresu procesu karnego oraz etyki adwokackiej; wieloletnia wykładowczyni procedury karnej.

9788382862317 W01P01

ISSN 1897-4392
ISBN 978-83-8286-231-7

9 788382 862317

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

